

Statsforvalteren i Troms og Finnmark

*Romssa ja Finnmarkku stáhtahálddašeadđi
Tromssan ja Finmarkun staatinhallittija*

03.10.2024

Hasvik kommune
ved kommunedirektør
Fjellveien 6, postboks 43
9593 Breivikbotn

TILSYNSRAPPORT

Barnehagemyndighetens ansvar for å påse at barnehagene drives etter barnehageloven

Hasvik kommune

Innholdsfortegnelse

1	Sammendrag.....	3
---	-----------------	---

2	Innledning	3
3	Kort om Hasvik kommune	3
4	Risikovurderinger	4
4.1	Rettslige krav	4
4.2	Våre observasjoner, vurderinger og konklusjoner	4
5	Avslutning av tilsynet	9

Vedlegg: Oversikt over dokumenter vi har mottatt

1 Sammendrag

I denne rapporten presenterer vi våre vurderinger og konklusjoner i tilsynet med Hasvik kommune. Tema for tilsynet er barnehagemyndighetens ansvar for å påse at barnehagene drives etter barnehageloven, herunder om barnehagemyndigheten bruker risikovurderinger når den velger ut barnehager og tema for veiledning og tilsyn.

I tilsynet har vi funnet at dere oppfyller regelverket på dette området, og vi avslutter tilsynet. Våre observasjoner og vurderinger kommer frem i tilsynsrapporten.

2 Innledning

Vi fører tilsyn med kommunen som barnehagemyndighet, jf. barnehageloven § 54.

I tilsyn kontrollerer vi om kommunen følger regelverket i barnehageloven.

Våre tilsyn er offentlig myndighetsutøvelse, noe som innebærer at vi skal gjennomføre tilsynet i samsvar med reglene i forvaltningsretten og offentlighetsloven. I tilsynet behandler vi personopplysninger. Les mer om vår behandling av personopplysninger på www.udir.no/regelverk-og-tilsyn/tilsyn/.

Vi åpnet tilsynet 07.05.2024. Vi har fått tilstrekkelig informasjon til å gjennomføre tilsynet. Tilsynet er gjennomført som et dokumenttilsyn, der kommunen har svart på en egenvurdering av tilsynstemaet og sendt oss etterspurt dokumentasjon. V har også gjennomført telefonsamtale med barnehagemyndigheten.

Tilsynsrapporten er et offentlig dokument.

3 Kort om Hasvik kommune

Hasvik kommune har 970 innbyggere. Kommunen har 3 kommunale barnehage, med til sammen 32 barn (Basil desember 2023). Kommunesentret er Breivikbotn, hvor det er en barnehage. De to andre barnehagene ligger 17 km og 21 km fra kommunesentret. Kommunens oppvekstleder har barnehagefaglig bakgrunn. Vi oppfatter at oppvekstleder også er barnehagemyndighet i kommunen.

4 Risikovurderinger

4.1 Rettslige krav

Kommunen er lokal barnehagemyndighet. Kommunen skal gi veiledning om og påse at barnehagene drives i samsvar med bestemmelsene i barnehageloven med unntak av bestemmelsene i kapittel V med forskrifter, jf. barnehageloven § 10 første ledd.

Barnehagemyndigheten skal bruke risikovurderinger når den velger ut barnehageeiere og tema for tilsyn og veiledning. Kildene som inngår i barnehagemyndighetens kunnskapsgrunnlag for

risikovurdering, kan være barnehagens årsmeldingsskjema, klager, bekymringsmeldinger, årsregnskap for private barnehager, årsplaner mv.

4.2 Våre observasjoner, vurderinger og konklusjoner

4.2.1 Har barnehagemyndigheten oversikt over barnehageeiers plikter etter barnehageloven?

For å oppfylle sitt ansvar som barnehagemyndighet om å påse regeletterlevelse i barnehagene, må kommunen ha en overordnet oversikt over hvilke lovkrav den skal veilede i og føre tilsyn med.

Observasjoner

I egenvurderingen svarer barnehagemyndigheten at den har oversikt over barnehageeiers plikter etter barnehageloven og at myndigheten har satt seg inn i loven. Barnehagemyndigheten deltar på Statsforvalterens nettsendinger og fagsamlinger. Kommunen har dokumentet «barnehagemyndighetens logg, barnehageåret 2023/2024».

Vurderinger

Barnehagemyndigheten i Hasvik kommune bruker Statsforvalteren sin informasjon for å holde seg oppdatert på barnehageloven og barnehageeiers plikter. «Barnehagemyndighetens logg, barnehageåret 2023/2024» viser at barnehagemyndigheten tar opp ulike temaer som er innenfor eierpliktene i barnehageloven, som f.eks. dispensasjon fra utdanningskravet, trygt og godt barnehagemiljø og dispensasjoner fra utdanningskravet og pedagognorm.

Vi vurderer at kommunens barnehagemyndighet har oversikt over barnehageeiers plikter etter barnehageloven.

Konklusjon

Vi vurderer kravet som oppfylt.

4.2.2 Har barnehagemyndigheten tilstrekkelig kunnskap om hvordan alle barnehageeierne oppfyller sine plikter etter barnehageloven?

Barnehagemyndigheten må ha nok og egnet informasjon om barnehagene til å gjøre risikovurderinger. Uten informasjon om regelverksetterlevelsen kan ikke barnehagemyndigheten vurdere risikoen for brudd på regelverket og behovet for veiledning og tilsyn. Informasjonen skal vise om regelverket er kjent, forstått og overholdt av barnehageeierne.

Observasjoner

I egenvurderingen svarer barnehagemyndigheten at den har tilstrekkelig kunnskap om hvordan alle barnehageeiere oppfyller sine plikter etter loven. Det er tre barnehager i kommunen og alle er kommunale. Styrerne har lang erfaring og barnehagemyndigheten har et nært samarbeid med dem. Barnehagemyndigheten har ukentlig kontakt med styrene, og styrerne ringer ofte for å drøfte saker med myndigheten. Styrerne sender årsrapport etter hvert barnehageår som skal gi myndigheten oversikt og grunnlag for risikovurdering. Kunnskapen barnehagemyndigheten har om barnehagene er ofte ikke dokumentert da den baserer seg på muntlig samhandling.

Kommunen har en egen plan for et godt psykososialt barnehagemiljø. I planens punkt 6.4, «*Barnehagemyndighetens informasjonshenting for å vurdere risiko for avvik*», er det beskrevet hvordan barnehagemyndigheten innhenter opplysninger om hvordan den enkelte barnehage arbeider med det psykososiale barnehagemiljøet.

Vi har fått referat fra ett styremøte i 2024.

Vurderinger

Kommunens tre barnehager er små med få barn og få ansatte. I egenvurderingen redegjør barnehagemyndigheten for hvordan den har oversikt og informasjon om de ulike barnehagene. Styrerne har lang erfaring og barnehagemyndigheten har et nært samarbeid med disse. Barnehagemyndigheten har så å si ukentlig kontakt med styrerne, og de drøfter ulike problemstillinger som gjelder både eierforhold og regelverk.

Kommunen har rutiner der barnehagene to ganger hvert år skal rapportere hvordan de arbeider med det psykososiale barnehagemiljøet. Barnehagemyndigheten skal to ganger i året ha en individuell samtale med hver enkelt styrer om barnehagens rapportering. I denne samtalen skal styrer kort oppsummere barnehagens arbeid med delpliktene i barnehageloven. Barnehagemyndigheten lager deretter et internt notat slik at kommunen har en skriftlig dokumentasjon på at samtalen har funnet sted og innholdet i samtalen.

Kommunen mangler dokumentasjon på hvordan den følger opp den enkelte barnehage i andre eierplikter, men opplyser at dette gjøres muntlig. Vi har fått dokumentasjon på at barnehagemyndigheten har styremøter med styrerne i barnehagene. Det framgår av referatene at barnehagemyndighet både fungerer som eier og som barnehagemyndighet, men skiller på disse rollene under møtene. Tema som barnehagemyndigheten har gjennomgått på styremøter er f.eks. pedagog- og bemanningsnormen, årsplanarbeid og barnehagens rådsorgan.

Vi vurderer at kommunens barnehagemyndighet har tilstrekkelig kunnskap om hvordan alle barnehageeierne oppfyller sine plikter etter barnehageloven?

Konklusjon

Vi vurderer kravet som oppfylt.

4.2.3 Bruker barnehagemyndigheten denne kunnskapen til å gjøre risikovurderinger for å vurdere behov for veiledning og tilsyn?

Barnehagemyndigheten må bruke kunnskapen om barnehageeierne til å foreta løpende vurderinger av sannsynlighet for og konsekvensen av brudd på barnehageeiers plikter i barnehageloven med forskrifter. Barnehagemyndigheten må gjøre dette både på bakgrunn av informasjon om regelletterlevelse i den enkelte barnehage og samlet for alle barnehagene.

Observasjoner

I egenvurderingen svarer barnehagemyndigheten at den gjør risikovurderinger basert på informasjon den har om barnehagene. I samtaler med styrerne vurderer barnehagemyndigheten om det er behov for å veilede om lovverket. Ved innsendte årsrapporter fra barnehagene om psykososialt barnehagemiljø, har barnehagemyndigheten en gjennomgang med styrerne dersom det er spørsmål, og myndigheten gir veiledning dersom det er behov for det.

Vi har fått tilsendt «Rutiner for barnehagemyndigheten (risikovurdering, veiledning og tilsyn)». I dokumentet er det beskrevet at barnehagemyndigheten skal gjennomføre risikovurdering av barnehagene når det gjelder regeletterlevelse. Risikovurderingene skal baseres på barnehagenes årsrapporter, samtaler med barnehagene, besøk i barnehagene, klagesaker og media.

Vurderinger

Barnehagemyndigheten oppgir at den gjør risikovurderinger når den skal vurdere behovet for veiledning.

Barnehagemyndigheten har jevnlig møter og samtaler med styrerne, og den bruker årsrapportene som barnehagene leverer to ganger i året som informasjon og følger opp med veiledning ved behov. Veiledningene har foregått muntlig og er ikke dokumentert.

I samtale med barnehagemyndigheten redegjorde den for sin risikovurdering i forhold til opplysningene i Basil. Dette gjelder blant annet antall dispensasjoner fra utdanningskravet og andelen av minoritetsspråklige barn i Sørvær oppvekstsenter avdeling barnehage. Videre redegjorde barnehagemyndigheten til det forhold at det er en styrer i to barnehager, sammenholdt med at hovedregelen er at hver barnehage skal ha en styrer, jf. forskrift om pedagogisk bemanning og dispensasjon i barnehager § 4.

Dokumentasjonen vi har fått fra Hasvik kommune og telefonsamtale med kommunens barnehagemyndighet viser at kommunen bruker sin kunnskap om barnehagene til å gjøre en risikovurdering for å vurdere behov for veiledning og tilsyn.

Konklusjoner

Vi vurderer kravet som oppfylt.

4.2.4 Er barnehagemyndighetens risikovurderinger basert på oppdatert og gjeldende forståelse av barnehageloven?

Barnehagemyndigheten må anvende loven og forskriftene i tråd med gjeldende rett når den vurderer risiko for brudd i regelverket, jf. barnehageloven § 10 første ledd. Dette betyr at barnehagemyndigheten må vite hvilke rettslige krav regelverket stiller barnehageeier. De rettslige kravene følger ikke alltid lovteksten.

Observasjoner

I egenvurderingen svarer barnehagemyndigheten at risikovurderinger er basert på gjeldende forståelse av barnehageloven og den bruker loven aktivt i sitt daglige arbeid. Barnehagemyndigheten opplyser også at den deltar på Statsforvalterens regelverkssamlinger og tar kontakt med Statsforvalteren dersom den behøver veiledning på lovverket. Vi har fått

dokumentasjon på barnehagemyndighetens informasjonsinnhenting for å vurdere risiko for avvik, årshjul for kommunes plan for psykososialt barnehagemiljø og årsrapportene fra alle barnehagene i Hasvik kommune.

Vurderinger

Barnehagemyndigheten i Hasvik kommune har gjort en risikovurdering av de to barnehagene med felles styrer. Det er 17 km mellom de to barnehagene. I den minste barnehagen er det gitt dispensasjon fra utdanningskravet og det er ingen pedagoger daglig i barnehagen. I samtale med barnehagemyndigheten redegjør den for risikovurderingen den har gjort angående en styrer i to barnehager. Risikovurderingen har resultert i at styrer er hver dag i begge barnehagene. Vi vurderer at risikovurderingen er basert på oppdatert og gjeldende forståelse av forskrift om pedagogisk bemanning og dispensasjon i barnehager § 4 om krav til styrer.

Barnehagemyndigheten sier også at den bruker kommunens plan for psykososialt barnehagemiljø og årsrapportene fra alle barnehagene i Hasvik kommune for å gjøre en risikovurdering som er basert på gjeldene forståelse av barnehageloven.

På bakgrunn av kommunens dokumentasjon og telefonsamtale, finner vi det sannsynliggjort at barnehagemyndighetens risikovurderinger er basert på oppdatert og gjeldende forståelse av barnehageloven.

Konklusjoner

Vi vurderer kravet som oppfylt.

4.2.5 Gjennomfører barnehagemyndigheten veiledning og tilsyn i tråd med sine risikovurderinger?

For at barnehagemyndigheten skal gjennomføre veiledning og tilsyn i tråd med sine risikovurderinger, må den ha tilstrekkelig kunnskap om barnehagene, og på bakgrunn av kunnskapene vurdere behovet for veiledning og tilsyn. På bakgrunn av denne informasjonen må barnehagemyndigheten bruke sine virkemidler; veiledning og tilsyn. Dersom barnehagemyndigheten ikke bruker virkemidlene i tråd med sine funn, oppfyller den ikke sin plikt til å påse regeletterlevelse, jf. barnehageloven §§ 10 første og femte ledd og 53.

Observasjoner

I egenvurderingen svarer barnehagemyndigheten at den gjennomfører veiledning og tilsyn i tråd med sine risikovurderinger. Barnehagemyndigheten har ikke gjennomført tilsyn, men regeletterlevelsen tas opp jevnlig i samtaler med styrerne. Vi har mottatt dokumentasjon på at barnehagemyndigheten har styrermøter med styrerne i barnehagene. Tema som barnehagemyndigheten har gjennomgått på styrermøter er f.eks. pedagog- og bemanningsnormen, årsplanarbeid og barnehagens rådsorgan.

Vi har fått tilsendt «Rutiner for barnehagemyndigheten (risikovurdering, veiledning og tilsyn)». I dokumentet er det beskrevet at barnehagemyndigheten skal gjennomføre risikovurdering av barnehagene når det gjelder regeletterlevelse. Risikovurderingene skal gjøres via barnehagenes årsrapport, samtaler med barnehagene, besøk i barnehagene, klagesaker og media.

Barnehagemyndigheten skal gi barnehagene veiledning, enten skriftlig eller muntlig, den kan gis til styrer/deler av personalet eller hele personalet i en barnehage. Veiledningen kan gis til en barnehage eller flere barnehager. Barnehagemyndigheten kan føre tilsyn for å avdekke barnehagens regeletterlevelse.

Kommunen har i sitt svar til Statsforvalteren forklart hvorfor at de ikke har gjennomført tilsyn i noen barnehager på 6-7 år. De opplyser også at de ikke har noen skriftlige rutiner for risikovurderinger. De har ikke årshjul for barnehagemyndigheten, men noen av myndighetsoppgavene står i årshjulet til barnehagene.

I kommunens dokumentasjon har vi fått årsrapporter fra alle tre barnehagene som gjelder psykososialt barnehagemiljø. I tillegg har vi mottatt «Barnehagemyndighetens informasjonsinnhenting for å vurdere risiko for avvik» og «Årshjul for kommunens arbeid med kapittel 8 i barnehageloven».

I kommunens plan for godt psykososialt miljø i Hasvikbarnehagene, finner vi dokumentasjon på at styrer i den enkelte barnehage, skal sende kopi av tiltaksplaner til oppvekstleder/barnehagemyndighet. Barnehagemyndigheten skal halvårlig innhente opplysninger om det psykososiale barnehagemiljøet og arbeidet som gjøres i barnehagene med dette. Barnehagemyndigheten og styrer skal to ganger per år ha samtale om barnehagenes rapportering. I disse samtalene skal styrer kort oppsummere sin vurdering av barnehagens arbeid med delpliktene i kapittel 8 i barnehageloven.

Vi har fått to innkallinger og to referat fra styremøter i perioden 20.10.2020 til 11.06.2024. I disse møtene er barnehagemyndigheten også barnehageeier. Noen av møtene er orientering fra kommunen som eier, mens noen av møtene omhandler pedagog- og bemanningsnormen i barnehageloven, årsplanarbeid, psykososialt barnehagemiljø, spesialpedagogisk hjelp og tilrettelagt barnehageplass.

Vurderinger

Vi har fått dokumentasjon på gjennomførte styremøter og kan se at eierplikter som f.eks. dispensasjon fra utdanningskravet og pedagognorm, årsplan og psykososialt barnehagemiljø blir tatt opp som veiledning på møtene. Barnehagemyndigheten har jevnlig møter og samtaler med styrerne, men veiledningene har foregått muntlig og er ikke dokumentert.

Vi forstår også at barnehagemyndigheten gir veiledning basert på de to årsrapportene som omhandler barnehagens psykososiale miljø som barnehagene leverer til myndigheten.

Barnehagemyndigheten har ikke gjennomført tilsyn med barnehagene, men bruker veiledning som virkemiddel.

Konklusjoner

Vi vurderer kravet som oppfylt.

5 Avslutning av tilsynet

I tilsynet har vi funnet at dere oppfyller regelverket på dette området, og vi avslutter derfor tilsynet. Våre observasjoner og vurderinger kommer frem i tilsynsrapporten.

Anita Jonassen (tilsynsleder) og Maria Sjøvik (tilsynsmedarbeider)

Oversikt over dokumentasjon vi har mottatt:

- Egenvurdering
- Vedlegg 1
  - Rutiner knyttet til tilsyn og veiledning
  - Rutiner knyttet til risikovurderinger av enkeltbarnehager og barnehagesektoren
- Vedlegg 2
  - Veiledningsmateriell som barnehagemyndigheten har benyttet til å veilede barnehageeier og barnehager
  - Møtereferater
- Vedlegg 3
  - Kommunens delegeringsreglement som innbefatter barnehagemyndigheten
- Vedlegg 4
  - Årsrapport – Breivikbotn barnehage
  - Årsrapport – Hasvik kommune
  - Årsrapport – Sørvær barnehage
  - Revidert plan for trygt og godt barnehagemiljø
  - Årshjul barnehagemyndighet